

Bijlage 2: Toelichting artikelgewijs GR GGDrU

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht Toelichting

Algemeen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist wijzigden op 1 januari 2014 de Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Midden-Nederland in de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (hierna: GR GGDrU). Nadien zijn diverse wetten waarop deze GR stoelt zodanig aangepast, dat de GR zelf eveneens aanpassing behoeft. Deze GR voldoet aan de wettelijke vereisten zoals die per 1 januari 2016 voor het samenwerkingsverband van de gemeenschappelijke regeling, en voor een Gemeentelijke Gezondheidsdienst van belang zijn.

Deze toelichting ziet op het geheel van de regeling.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

De Wet publieke gezondheid definieert diverse begrippen. Deze begrippen gelden op gelijke wijze in deze regeling. Dit artikel bevat in aanvulling op die begrippen enkele begripsbepalingen die in deze gemeenschappelijke regeling gehanteerd worden.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar enerzijds de gehele groep van de gemeenten waarvan de colleges deelnemen aan de regeling, en anderzijds die groep met uitzondering van de gemeente Utrecht. Die laatste groep wordt als "MN-gemeenten" aangeduid.

MN staat voor Midden Nederland.

Artikel 2

Dit artikel vermeldt het wettelijke belang waarvoor de GR is opgericht.

Artikel 3

Dit artikel regelt dat de GGDrU wordt ingesteld, een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid. Wanneer een gemeenschappelijke regeling wordt opgericht, moet de vestigingsplaats in de gemeenschappelijke regeling worden opgenomen (artikel 10, derde lid, Wgr).

Artikel 4 taken

De taken die de GGDrU voor de verschillende (groepen) van deelnemers uitvoert worden expliciet vermeld. Dat betreft enerzijds taken die tot de bevoegdheid van de colleges behoren, en anderzijds taken die de wet rechtstreeks aan de directeur publieke gezondheid (DPG) opdraagt. Voor zover dat het toezicht op grond van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen betreft, draagt de DPG voor wat betreft het toezicht in Utrecht deze bevoegdheid weer over aan de gemeente Utrecht. Utrecht verzorgt dit toezicht zelf.

Desgewenst kunnen de colleges, met instemming van het algemeen bestuur, ook andere dan de in artikel 4 genoemde taken aan de GGDrU opdragen. De DPG is bevoegd de hem opgedragen taken aan zijn medewerkers in (onder)mandaat op te dragen.

Voor de uitvoering van de taken brengt de GGDrU kosten bij de deelnemende gemeenten in rekening. Voor de uitvoering, of specifieke afspraken daarover, kan ook een overeenkomst worden gesloten, steeds tussen de GGDrU en de betreffende gemeente.

Hoofdstuk 2: Inrichting bestuur

Artikel 5

De GGDrU heeft de vorm van een klassieke GR, met een algemeen en een dagelijks bestuur en een voorzitter. De Wgr regelt de samenstelling en wijze van vergaderen van deze besturen. Ook kunnen commissies door het algemeen bestuur worden ingesteld. De reguliere wettelijke vereisten en bepalingen zijn in deze regeling overgenomen.

Artikelen 6 tot en met 13, 15 en 16: algemeen bestuur

De artikelen 6 tot en met 20 geven de regels voor de inrichting en handelwijze van het algemeen bestuur.

Artikel 14: Verantwoordingsrelaties

In dit artikel wordt geregeld welke verplichtingen voor bestuursleden gelden ten aanzien van het verstrekken van inlichtingen, zowel jegens de colleges als de raden. De Wgr geeft aan dat in een gemeenschappelijke regeling expliciet vermeld moet zijn hoe de relaties zijn tussen het bestuur als geheel en de raden van de deelnemende gemeenten én tussen de afzonderlijk leden van het bestuur en de raad van hun "eigen" gemeente.

Gelet op het feit dat de colleges de regeling zijn aangegaan, maakt dit artikel het tevens mogelijk om als college inlichtingen te vragen.

Artikelen 17-19: Besluitvorming

In zijn algemeenheid geldt voor de besluitvorming dat een besluit is aangenomen wanneer de volstreekte meerderheid van stemmen daartoe heeft besloten. De volstreekte meerderheid is vastgesteld op ten minste 35 stemmen. Per deelnemend college is bepaald over hoeveel stemmen het beschikt.

Voor een aantal besluiten is een specifieke meerderheidsbepaling opgenomen. Wanneer sprake is van een besluit dat met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen wordt genomen, dient sprake te zijn van een vijftien zeventiende meerderheid, wat betekent dat ten minste zestig stemmen voor een besluit zijn uitgebracht.

Voor het overige bepalen deze artikelen op welke wijze gestemd moet worden.

Artikelen 21 tot en met 30: dagelijks bestuur

De artikelen 21 tot en met 30 geven de bepalingen ten behoeve van de inrichting en werkwijze van het dagelijks bestuur. De artikelen zijn deels vergelijkbaar met die voor het algemeen bestuur.

Ten aanzien van stemmingen geldt, dat de artikelen 15, eerste tot en met derde lid, 16 en 17 ten aanzien van de vergaderingen van het dagelijks bestuur van overeenkomstige toepassing zijn, met uitzondering van de stemverhoudingen opgenomen in artikel 17, eerste lid. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft in de vergadering van het dagelijks bestuur één stem.

Artikelen 31 en 32: voorzitter

Het door de gemeente Utrecht aangewezen lid van het algemeen bestuur fungeert als voorzitter van zowel het dagelijks als het algemeen bestuur. De voorzitter van de bestuurscommissie wordt aangewezen als plaatsvervangend voorzitter.

Ook voor de voorzitter gelden voorschriften omtrent de informatieverstrekking.

Artikelen 33 en 34: Adviescommissies

Ter uitvoering van feitelijke of advieswerkzaamheden kunnen commissies worden ingesteld.

Artikel 35-37: DPG, ambtelijke organisatie

De GGDrU staat onder leiding van de directeur publieke gezondheid. Aan de DPG zijn zowel rechtstreeks eigen wettelijke taken en bevoegdheden, als de uitvoering van taken en bevoegdheden van de colleges, opgedragen. De DPG fungeert als leidinggevende van de organisatie, en geldt formeel als secretaris van de besturen, voorzitter en commissies.

Daarnaast kent de GGDrU een eigen ambtelijke organisatie.

Hoofdstuk 3: Taken en bevoegdheden

Artikel 38: Bevoegdheden algemeen bestuur

Omdat de GGDrU een klassieke GR is, kan zij ook zelf verordeningen vaststellen. Dat gebeurt in beginsel door het Algemeen Bestuur, tenzij daarvoor andere regelgeving geldt of het Algemeen Bestuur de bevoegdheid aan het Dagelijks Bestuur heeft toegekend. Ditzelfde geldt voor de overige bevoegdheden.

De (gewijzigde) Wet gemeenschappelijke regelingen vereist dat de mogelijkheid om als gemeenschappelijke regeling deel te nemen in andere rechtspersonen expliciet in de eigen gemeenschappelijke regeling opgenomen is om daarvan gebruik te kunnen maken. Voorheen was die mogelijkheid door de wet al gegeven, tenzij de GR zelf juist een uitzondering op die bevoegdheid maakte. Artikel 38, vierde lid 4 voorziet expliciet in de mogelijkheid om deel te nemen in een andere rechtspersoon. Als voorwaarde geldt daarbij dat de regeling dit alleen toestaat, wanneer dit de uitvoering van de wettelijk aan de GGDrU opgedragen dient. Deze toevoeging behelst een uitdrukkelijke beperking van de meer algemeen geformuleerde wettelijke mogelijkheid. Als voorbeeld voor een dergelijke deelname geldt de deelname in een coöperatie van GGD'en die voor haar leden een ICT systeem voor diensten van de GGD inkoop.

Gezien het belang van een dergelijk besluit is als waarborg voor betrokkenheid van de deelnemende gemeenten bij het nemen van dit besluit vastgelegd, dat het algemeen bestuur een dergelijk besluit voor wensen en bedenkingen voorlegt aan de raden van de deelnemende gemeenten en daarover met gekwalificeerde (15/17de) meerderheid beslist.

Artikel 39: Overdracht van bevoegdheden

Het algemeen bestuur kan zijn bevoegdheden aan het dagelijks bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. Het artikel noemt zelf de bevoegdheden die niet kunnen worden overgedragen.

Artikel 40: Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de regionale gezondheidsdienst berust bij het dagelijks bestuur voor zover niet bij of krachtens de wet het algemeen bestuur hiermee is belast. Het dagelijks bestuur is het orgaan dat bevoegd is te besluiten over de ambtelijke organisatie en de personele aangelegenheden, met uitzondering van de benoeming van de DPG. Ook is het dagelijks bestuur bevoegd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Artikel 38, vierde lid vormt daarop een uitzondering.

Artikel 41: Voorzitter

De voorzitter heeft in de regeling een eigen formele rol en vertegenwoordigt de GGDrU in en buiten rechte.

Hoofdstuk 4: Financiën

Artikelen 42-47

De Wgr bevat in de artikelen 34, 34a, 34b en 35 specifieke regels voor de vaststelling van de begroting en jaarrekening, alsmede de financiële en inhoudelijke kadernota van de gemeenschappelijke regeling. Deze regels zijn onverkort van toepassing en uitgewerkt in de artikelen 42 – 47 van de regeling. Ook het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is van toepassing. Daarbij is steeds de meest recente versie van het BBV van toepassing.

De voor 15 januari voor zienswijzen aan de raden toe te zenden kadernota dient als kader voor de begroting van het daarop volgend jaar. Ook deze zal voor zienswijze aan de raden voorgelegd worden. Conform artikel 34b Wgr dient het dagelijks bestuur eveneens de voorlopige jaarrekening voor 15 april aan de raden van de gemeenten toe te zenden. Tevens wordt de ontwerp begroting aan de raden toegezonden zodat zij ook daarop hun zienswijzen kunnen indienen.

Hoewel deze regelgeving rechtstreeks uit de diverse wettelijke bepalingen volgt, zijn deze omwille van de duidelijkheid en het voorkomen van een zoektocht toch letterlijk ook in de regeling opgenomen.

Door gebruik te maken van hun recht op het indienen van zienswijzen kunnen de raden daadwerkelijk hun invloed doen gelden.

In artikel 42 is een onderwerp opgenomen waarvoor met betrekking tot de besluitvorming de gekwalificeerde meerderheid geldt: de bijdrageverordening. In artikel 43 is dat eveneens het geval ten aanzien van een besluit omtrent wijziging van de begroting.

Hoofdstuk 5: Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing

Artikel 48: Wijziging

Voor het wijzigingen van de regeling dienen alle deelnemende colleges daartoe unaniem te hebben besloten. Daaraan voorafgaand hebben de colleges daarvoor eerst toestemming van hun eigen raden nodig. Wanneer een of meer raden niet instemmen met de wijziging kunnen derhalve niet alle colleges unaniem tot wijziging besluiten en wordt de GR niet gewijzigd.

Van belang is dat de Wgr voorschrijft dat de raden ofwel hun goedkeuring kunnen geven aan het voorstel zoals dat in zijn geheel, ofwel aan het gehele voorstel hun toestemming kunnen onthouden. De raden kunnen dus geen gedeeltelijke toestemming geven, of een amendement indienen. Het onthouden van toestemming is alleen mogelijk wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 49: Toetreding

Alleen colleges die behoren tot een of meer veiligheidsregios kunnen deelnemer zijn aan een GR voor de instelling en instandhouding van een GGD.

Artikel 50: Uittreding

Omdat de Wpg de colleges verplicht tot het instellen van een GGD kunnen zij niet uittreden uit de regeling. Voor zover de wet dat toestaat kunnen zij wel gedeeltelijk uittreden. In dat kader kan gedacht worden aan een taak als bedoeld in artikel 4, vierde lid van deze regeling, die zij niet conform een wettelijke verplichting aan de GGDrU hebben opgedragen. De kosten die gepaard gaan met deze partiële uittreding worden bij het uittredende college in rekening gebracht.

Artikel 51: Opheffing

De GGDrU kan alleen worden opgeheven wanneer tegelijk een nieuwe GGD wordt opgericht. De Wet publieke gezondheid verplicht de colleges die deel uitmaken van een veiligheidsregio immers tot de instelling en instandhouding van een GGD. Opheffing van de regeling geschiedt bij gelijklopende besluiten van de colleges. Ook daarvoor is dus weer unanimititeit vereist, en voorafgaande toestemming van de raden.

Hoofdstuk 6: Overige bepalingen

Artikel 52: Archieven

De Archiefwet 1995 bepaalt dat zorg wordt gedragen voor de inrichting van een archief.

Artikel 53: Gemeenschappelijke regeling

De regeling wordt door de colleges aangegaan, na toestemming van alle raden. Vervolgens dient publicatie van de regeling plaats te vinden voordat deze daadwerkelijk in werking treedt.

Artikel 54: Vrijwaring

Omdat de gemeente Utrecht een andere positie inneemt dat de overige deelnemende gemeenten, en dat ook in het verleden al zo was, is ten behoeve van Utrecht een vrijwaringsregeling opgenomen.